

št. 23 (17.586) leto LIX.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945 njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Žarki nad Cerknico, razmerno na ciklosti. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodoš" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnjá številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

CEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190

Internet: <http://www.primorskik.it/> e-mail: redakcija@primorskik.it

POSTNINA PLACANA V GOTOVINI
Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20 b, legge 662/96 - Trieste

0,90 € CENA V SLOVENIJI 150 SIT

TOREK, 28. JANUARJA 2003

PALMANOVA / SVEČANOST JE BILA V NEDELJO DOPOLDNE

Po 60 letih slovenska beseda v taborišču v furlanskem Viscu

VISCO - Dan spomina na žrtve v nacifastičnih taboriščih so v nedeljo počastili z italijansko in slovensko besedo v Viscu, malo vasi v Spodnji Furlaniji, nedaleč od Palmanove, prav tam, kjer je do prve svetovne vojne potekala avstrijsko-italijanska meja.

Slovenska beseda je odjeknila prav na istem kraju, kjer se je govorilo slovensko pred šestdesetimi leti. Tik pred koncem leta 1942 je poveljstvo italijanske kraljeve armade dalo ukaz, da se vojašnica preuredi v taborišče za civilne internirance. Tedanja taborišča na Rabu, v Gonarsu, v Monigu pri Trevisu in drugod po Italiji ter na zasedenih ozemljih Ljubljanske pokrajine, Dalmacije in Crne gore so bila preporna. Dela so bila opravljena zelo hitro in v februarju 1943 je v Visco dospeло prvič tisoč internirancev, med katerimi je bilo veliko žena in otrok.

Življenje v taborišču je bilo nekoliko bolj človeško kot v drugih podobnih krajih in tudi do-

mače furlansko prebivalstvo je kazalo razumevanje do zaprtih ljudi. Pomoč jim je prihajala iz osrednjih slovenskih krajev in iz Goriske, tudi po zaslugu goriške nadškofije. Živiljenjske razmere v taborišču so seveda bile zelo slabe, še zlasti potem, ko je število internirancev doseglo rekordno številko 4.500. Taborišče je bilo sicer pripravljeno, da bi lahko sprejelo deset tisoč ljudi.

Na proslavi, ki jo je priredila tamkajšnja občina, sta govorila profesor Ferruccio Tassin, ki je že nekajkrat v preteklosti poskrbel za podobne proslave, ter zgodovinarka Slavica Plahuta iz Goriškega muzeja, ki je govorila v slovenščini. Za prevod njenega govora v italijanščino je poskrbel Gianni Toplikar. Uradna govornika sta poudarila, da takšne proslave nimajo revansističnega pomena, marveč hočejo ljudi opozoriti na to, kar se je dogajalo v času, ko je prevladovala narodnostna mržnja. Za cerkveni blagoslov je poskrbel domači žu-

pnik Paolo Zuttion. Nekaj besed je povedal tudi župan občine Visco Nicola Ciavarella. Prisotni so bili mnogi župani iz videmske in goriške pokrajine (med njimi tudi steverjanski Hadrijan Corsi) in častni oddelek italijanske vojske. Svoj pozdrav je poslal tudi poveljnik brigade Pozzuolo general Vladimiro Aleksic. Konzul SR Slovenije v Trstu Miha Vilhar je zastopal slovenskega ambasadora v Rimu Vojka Volka in slovensko vlado.

Počastitev umrlih internirancev in vseh, ki so trpeli v tem taborišču, je bilo že nekaj. Na umrle, ki so bili pokopani na vaskem pokopališču (njihove posmrtnе ostanke so prenesli v grobničo v Gonarsu), spominja ena tam postavljena plošča, druga je v cerkvi. Prof. Tassin je napovedal, da bodo prihodnje leto odkrili spominsko ploščo tudi v nekdanjem taborišču, kjer je bila do pred nekaj leti vojašnica, sedaj opusčena in izročena občinski upravi.

Marko Waltritsch

